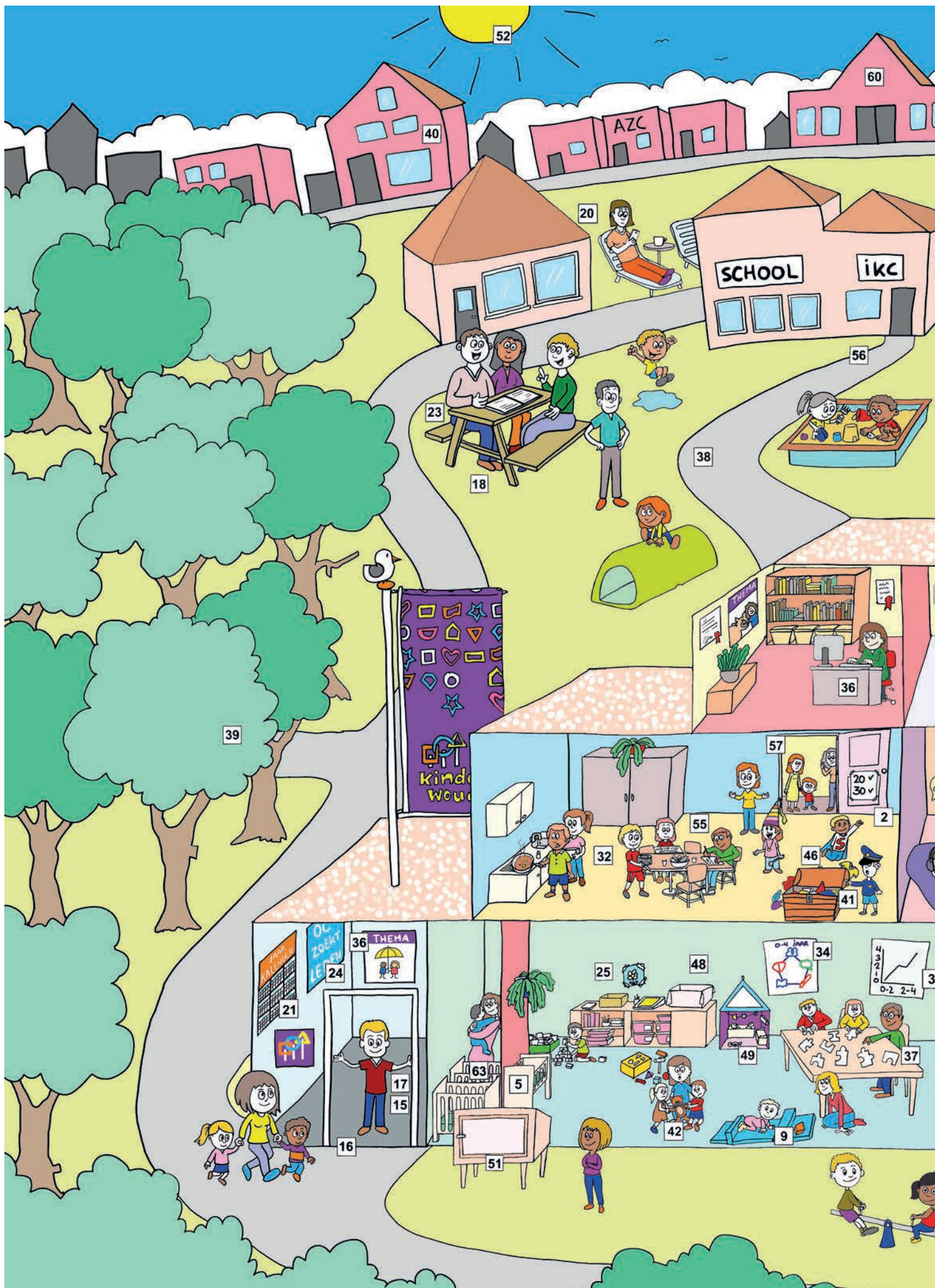
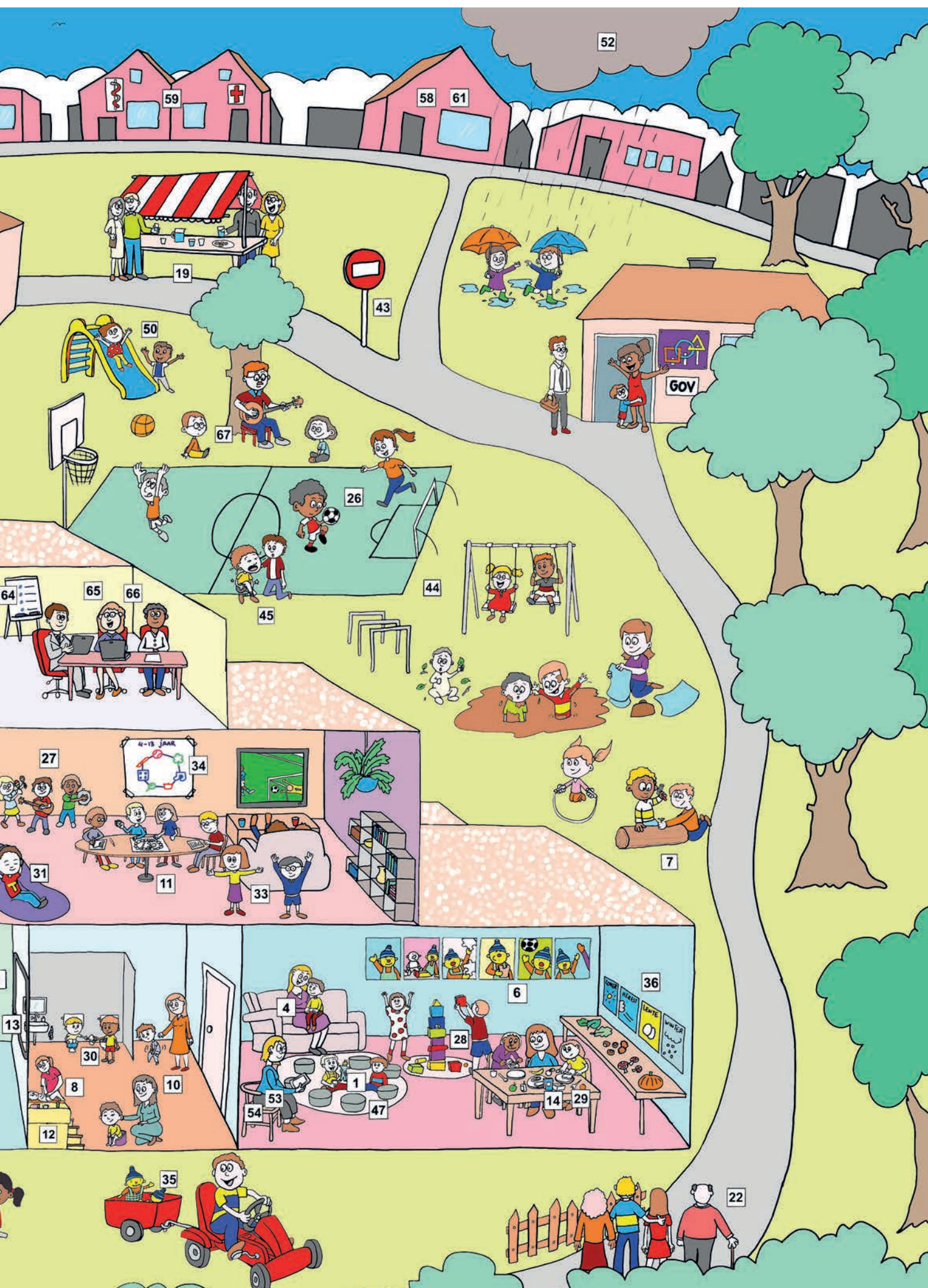
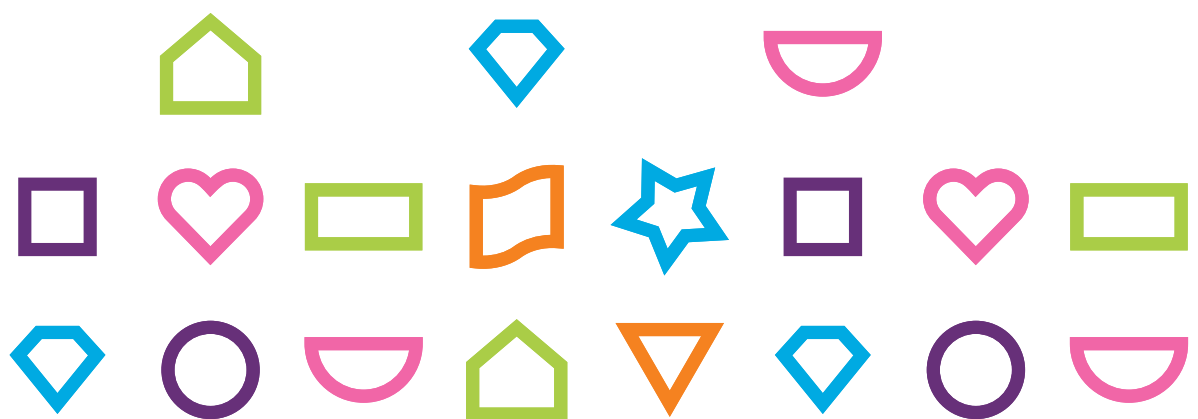

Het pedagogisch beleid
van Kinderwoud in de
praktijk - jouw praktijk

Legenda

Peuteropvang

- 1 Basisgroep
- 4 Vertrouwdheid en geborgenheid
- 6 Dagritme, regels en rituelen
- 12 Gezonde en verantwoorde voeding
- 28 Omgaan met emoties
- 29 Zelfvertrouwen en zelfstandigheid
- 36 Themagericht werken
- 47 De ruimte als 'derde pedagoog'
- 53 Observeren
- 54 Kindvolgsysteem Konnect

Kinderdagopvang

- 3 Groepssamenstelling
- 5 Wenperiode
- 9 Verzorging van dreumesen
- 13 Vierogenprincipe
- 25 Ervaren en ontdekken
- 34 Ontwikkelingsgericht werken
- 37 3+-activiteiten
- 42 Gedrag corrigeren
- 48 De inrichting van de speelleeromgeving
- 49 Keuze voor speelmateriaal

Verzorging

- 8 Verzorging van baby's
- 10 Verzorging van peuters
- 14 Vaste-gezichtencriterium
- 30 Leren van elkaar

Buitenschoolse opvang

- 2 Groepsgrootte
- 11 Verzorging van kinderen vanaf 4 jaar
- 27 Muziek maken
- 31 Ruimte om lekker niks te doen
- 32 Kinderparticipatie
- 33 Concurrentie tussen kinderen onderling
- 34 Ontwikkelingsgericht werken
- 41 Regels op de locatie en in de groep
- 46 Het vieren van feesten
- 55 Het volgen van kinderen op de BSO
- 57 Doorgaande lijn naar de BSO

Veilig slapen

- 51 Slaaphuisjes
- 63 Beleid en protocollen

Buiten

- 7 Spelen, ontdekken en risico's nemen
- 26 Bewegen
- 35 Voorschoolse educatie
- 38 Activiteiten met groep 1 en 2
- 39 Uitstapjes in de vakantie
- 43 Omgaan met pestgedrag
- 44 Een eigen plek in de groep
- 45 Sociale omgang in de groep
- 50 Inrichting van de buitenruimte
- 52 Seizoenen en natuur
- 56 Doorgaande lijn naar de basisschool
- 67 Gebruik van competenties en talenten

Ouderbetrokkenheid

- 15 Het intake/kennismakingsgesprek
- 16 Contact tijdens brengen en halen
- 17 Contact met de mentor
- 18 Oudergesprekken
- 19 Ouderbijeenkomsten
- 20 Ouderportaal/ OuderApp
- 21 Actieve betrokkenheid bij thema's
- 22 Meeloopdagdelen
- 23 Ouderbetrokkenheid op VVE-locaties
- 24 Oudercommissies

Deskundigheid

- 36 Themagericht werken
- 40 Tweetalige locaties
- 58 Signaleren en verwijzen
- 59 Preventieve logopedie
- 60 Meldcode
- 61 Verwijsindex
- 64 Trainingen
- 65 Management, pedagogisch coaches en beleidsmedewerkers
- 66 Coaching

Elke dag een mooie dag!

Of je nu nieuw bent bij Kinderwoud of al een tijdje bij ons werkt: als pedagogisch medewerker doe je je werk met beleving en maak je van elke dag een mooie dag. Voor de kinderen, de ouders, je collega's en jezelf. Maar sta je er weleens bij stil hoe belangrijk jouw rol is in de ontwikkeling van de kinderen die aan jouw zorg zijn toevertrouwd?

Enerzijds bied je kinderen de ruimte en mogelijkheden om te leren en zich te ontwikkelen tot wie ze zijn, elk met hun eigen talenten, voorkeuren en temperament. Anderzijds neem je ze bij de hand en laat je ze kennismaken met de wereld om ons heen. Je leert ze een plekje te vinden in een groep en in de maatschappij, met de daar geldende normen en waarden.

Dat is nogal wat! Daarom zijn we trots op wat je doet, en dat mag je zelf ook zijn.

In dit magazine lees je over de uitgangspunten van ons pedagogisch handelen en hoe we die doorvertalen naar pedagogisch beleid in de dagelijkse praktijk. Zo word je je niet alleen nog eens extra bewust van je bekwamen als pedagogisch medewerker, het helpt je ook om in gesprekken met ouders op een heldere en toegankelijke manier uit te leggen waarom we de dingen bij Kinderwoud doen zoals we ze doen.

De Kinderwoud Praatplaat laat zien hoe onze pedagogische omgeving eruit ziet en waar we als organisatie voor staan. Elk element op de Praatplaat verwijst naar een blokje tekst met corresponderend nummer in dit magazine.

Veel kijk- en leesplezier!

Inhoudsopgave

Inleiding	5
De uitgangspunten van ons pedagogisch handelen	6
Het beleid in de praktijk - jouw praktijk	8
Geborgenheid	9
Eigenheid en zelfontplooiing	14
Interactie met de materiële omgeving	20
Vaardigheden van de medewerkers	25

De uitgangspunten van ons pedagogisch handelen

Wetenschappelijk onderzoek

Onze visie op opvang en opvoeding van kinderen wordt voor een belangrijk deel ingegeven door de resultaten van internationaal wetenschappelijk onderzoek. Hieruit blijkt dat begeleiding van kinderen in de eerste levensjaren cruciaal is voor hun verdere ontwikkeling.

Breinontwikkeling

Vanaf de geboorte is het brein de motor achter leervermogen en gedrag. Leervermogen en gedrag zijn op hun beurt enorm belangrijk voor de manier waarop kinderen en volwassenen zich ontwikkelen en bepalend voor de plek die ze zich verwerven in de maatschappij. De ontwikkeling van het kindbrein tot volwassen brein duurt ongeveer 25 jaar en wordt bepaald door wat het kind in zijn omgeving aangeboden krijgt. Hoe meer kinderen kunnen ontdekken en worden gestimuleerd, des te meer de hersenen leren en zich ontwikkelen.

Er zijn periodes waarin het brein gevoelig is voor het gemakkelijk en snel aanleggen van specifieke hersenverbindingen die nodig zijn voor bepaalde vaardigheden. Een voorbeeld hiervan is de taalontwikkeling. Hoe eerder en intensiever je taal aanbiedt, hoe beter de verbindingen in de hersenen tot stand komen. De taalstimulering moet op tijd plaatsvinden, anders komen de verbindingen niet goed tot stand. De taalgevoelige periode loopt van nul tot ongeveer zeven jaar.

In de vroege ontwikkeling moeten nog veel verbindingen groeien tussen emotie (gevoel) en ratio (verstand). Een jong kind reageert primair (in de emotie). Je hebt als begeleider een belangrijke rol als het gaat om de verbinding met de ratio. Door ervaring en oefening

leren kinderen hun primaire reacties te vervangen door meer rationele gedachten en gedrag.

Deze impulsbeheersing is – naast concentratie, flexibiliteit en prioriteiten stellen – één van de zogenoemde executieve functies die zorgen voor efficiënt, sociaal, georganiseerd en doelgericht gedrag.

Hechting

Ook hechting speelt een zeer belangrijke rol bij de ontwikkeling van een kind. Een goede hechting is essentieel voor een goede emotionele en sociale ontwikkeling. Jonge kinderen hebben behoefte aan de nabijheid van één of meerdere specifieke personen. De relatie met deze personen biedt veiligheid, geborgenheid en voldoening, en helpt kinderen om een eigen persoonlijkheid te ontwikkelen.

Onderzoek wijst uit dat kinderen die zich in het eerste jaar van hun leven goed hebben kunnen hechten aan een beperkt aantal personen, sociaal-emotioneel beter functioneren dan kinderen die niet de mogelijkheid hebben gehad zich veilig te hechten. De kinderen met een goede hechting blijken beter te kunnen omgaan met tegenslagen, hebben een beter gevoel van eigenwaarde, zijn sociaal vaardiger, weerbaarder, leergierig en minder angstig.

Van wetenschap naar praktijk

Met de kennis rond breinontwikkeling en het belang van een goede hechting als basis, richten we ons bij het vormgeven van onze opvang op een aantal belangrijke pijlers: spelend leren, bewegen, muziek en gezonde voeding. Daarbij zorgen we voor een basis van vertrouwen en geborgenheid, een uitdagende speel-leeromgeving voor talentontwikkeling, begeleiding van bewust bekwame professionals en een goede samenwerking met de ouders.

Spelend leren en talentontwikkeling

Spelen is erg belangrijk voor de breinontwikkeling van kinderen. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig. Ze willen leren, ontdekken en zich ontwikkelen. Ze doen niets liever dan lekker spelen en actief spel is voor hen dan ook dé manier om zich te ontwikkelen. Spelen stimuleert de onderlinge interactie, ontdekkingsdrang en prikkelt de zintuigen.

Het is onze rol om kinderen een stimulerende omgeving te bieden met een op hun leeftijd en ontwikkeling gericht activiteiten aanbod. Een omgeving waar ze de ruimte krijgen om zelf te ervaren, te ontdekken en hun eigen unieke talenten te ontwikkelen. Zo bieden we de kinderen een lerende omgeving zonder dat ze dit zelf in de gaten hebben. Ze zijn vooral lekker aan het spelen en hebben plezier, alleen en met hun vriendjes. Als pedagogisch medewerker bevordert je de spelbetrokkenheid en stimuleer en bekrachtig je de verschillende ontwikkelingsfasen en talenten van de kinderen.

Bewegen

Spelend leren komt natuurlijk nog meer tot zijn recht als er ruimte is om te bewegen. Veel bewegen is erg belangrijk voor de ontwikkeling van het brein en dus onmisbaar in de kinderopvang. De combinatie ervaren-ontdekken-bewegen stimuleert de concentratie, het geheugen en de creativiteit. Daarnaast is bewegen gezond en gewoon leuk!

Het geeft je een goed gevoel en voorkomt overgewicht. Vooral bij kinderen stimuleert bewegen het zelfvertrouwen, het zelfbeeld en sociaal gedrag.

Muziek

Muziek activeert het complete kinderbrein. Ritme, klank en melodie hebben invloed op een bepaald deel van het brein. Er gebeurt dus van alles, en ook nog eens tegelijk. Emotie, motoriek, gevoel, geheugen, concentratie en het taalcentrum worden (tegelijk) aangesproken. Hoe jonger we beginnen met muziek maken, des te beter worden de verbindingen in het brein en hoe groter het positieve effect is op het kinderbrein; het brein werkt sneller en beter. Iedereen wordt geboren met gevoel voor muziek. Al voor de geboorte herkent een baby ritme en klanken, de hartslag en de stem van de moeder. De meest gevoelige periode voor de effecten van muziek op het brein ligt tussen de 6 en 8 jaar. Muziek maken activeert alle ontwikkelingsgebieden en vormt daarom een centraal onderdeel in ons activiteiten aanbod.

Voeding

Gezonde en verantwoorde voeding is de brandstof voor de ontwikkeling van het kinderbrein. We zien het als onze taak om kinderen te helpen gezonde eetgewoonten te ontwikkelen, want gezonde voeding is van groot belang voor zowel de fysieke als de mentale ontwikkeling van kinderen.

Basisdoelen, missie, visie en kernwaarden

Samen met onze pijlers en de wetenschappelijke kennis rond breinontwikkeling vormen onze missie, visie, de kernwaarden van Kinderwoud en de wettelijke regels het fundament onder ons pedagogisch beleid.

Onze missie

Elke dag een mooie dag! Het is onze missie om voor elk kind, elke ouder/verzorger én elke medewerker van elke dag iets moois te maken.

Onze organisatievisie

We bieden rijke ontwikkelingskansen aan kinderen en onze medewerkers en streven hierbij naar een hoge kwaliteit. We zijn ingericht als een lerende organisatie en blijven onze vakkennis ontwikkelen. We zijn de expert op het gebied van opvang en pedagogiek en een duurzame, kwalitatieve en toonaangevende samenwerkingspartner voor onderwijs, gemeenten en ouders.

Onze pedagogische visie

Elk kind wordt GEZien! Vanuit de kernwaarden Geborgenheid, Eigenheid en Zelfontplooiing dagen we elk kind uit om spelenderwijs nieuwe dingen te ontdekken, te leren en zichzelf in een warme en geborgen sfeer te ontwikkelen.

Onze kernwaarden

- **Geborgenheid**
Geborgenheid biedt de basis voor zelfvertrouwen. Pas als een kind zich veilig en vertrouwd voelt, kan het leren en zich ontwikkelen. Door kindgericht te handelen, scheppen we een klimaat waarin de kinderen zich veilig en geborgen voelen. We benaderen de kinderen op een positieve, opbouwende manier. We sluiten hierin aan op hun behoeften en bieden steun door in te spelen op emoties en gedrag.
- **Eigenheid**
Elk kind is uniek en waardevol – het mag zijn wie het is. We stemmen de begeleiding en activiteiten af op het karakter en de ontwikkelingsfase van elk individueel kind, zodat het zich op zijn of haar eigen manier kan ontwikkelen en ontplooien. Daarbij werken we met respect voor de diversiteit in ontwikkelingsniveaus, talenten, karakter, temperament, voorkeuren en (culturele) achtergronden. Verschillen tussen de kinderen beschouwen we als een verrijking van de groep.

• Zelfontplooiing

Kinderen hebben hun eigen vaardigheden en talenten en ontwikkelen zich door te ontdekken en te ervaren. Om die ontwikkeling te stimuleren, bieden we de kinderen volop mogelijkheden om de wereld te ontdekken in een kleurrijke speelleeromgeving. De aangeboden activiteiten zijn gericht op de verschillende ontwikkelings- en talentgebieden en sluiten aan bij de belevingswereld van kinderen.

Wettelijke basisdoelen

Vanuit het landelijk kader en de 'Wet kinderopvang' zijn vier basisdoelen gesteld waaraan organisaties in de kinderopvang inhoud moeten geven. Deze basisdoelen zijn gebaseerd op de pedagogiek van Riksen-Walraven:

1. Het bieden van emotionele veiligheid en welbevinden
2. Het ontwikkelen van de persoonlijke competenties
3. Het ontwikkelen van sociale competenties
4. De overdracht van normen en waarden

Daarnaast hebben we ons in ons pedagogisch beleid laten inspireren door verschillende andere pedagogen, waaronder Emmi Pikler, Reggio Emilia, Maria Montessori en Rudolf Steiner.

Het beleid in de praktijk - **jouw praktijk**

Hoe vertalen we de uitgangspunten voor ons pedagogisch handelen nu in de dagelijkse praktijk? De uitwerking van het pedagogisch beleid hebben we opgehangen aan vier kapstokken:

- **Geborgenheid**
- **Eigenheid en zelfontplooiing**
- **Interactie met de materiële omgeving**
- **Vaardigheden van onze medewerkers**

Geborgenheid

Veilige basis

Vóór alles zorgen we ervoor dat ieder kind zich veilig en vertrouwd voelt. Als pedagogisch medewerker sta je open voor ieder kind, je benadert het positief en respectvol en biedt het de basisveiligheid en emotionele steun van waaruit het zich kan ontwikkelen.

1 Basisgroep

Kinderen zijn in elkaar geïnteresseerd en willen met elkaar communiceren. Door regelmatig bij elkaar te zijn en samen te spelen, ontstaat een vertrouwd groepsgevoel. Om elkaar te leren begrijpen, is het belangrijk dat kinderen langere tijd met elkaar omgaan. Daarom zorgen we voor opvang in een basisgroep. Ook bij onze flexibele opvang is het uitgangspunt dat de kinderen zoveel mogelijk worden geplaatst in hun eigen basisgroep.

2 Groepsgrootte

Om een geborgen klimaat te bieden, bestaat elke groep uit een maximaal aantal kinderen. Op de kinderdagopvang en de peuteropvang is dat aantal 16. Op de buitenschoolse opvang 20 (bij de kinderen van 4 tot 7 jaar) of 30 (bij de kinderen van 7 tot 13 jaar). Bij binnenkomst vangen we alle kinderen op in hun basisgroep. Bij de verschillende vervolgactiviteiten kan de groepssamenstelling wijzigen, maar geborgenheid blijft altijd het uitgangspunt.

3 Groepssamenstelling

We bieden zowel 'horizontale' als 'verticale' groepen voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar (het aanbod is verschillend per locatie).

Bij een horizontale samenstelling werken we met babygroepen (kinderen van 0 tot 1,5 jaar of van 0 tot 2 jaar) en peutergroepen (kinderen van 2 tot 4 jaar). In deze groepen:

- zijn de inrichting, het dagritme en de activiteiten op de leeftijdsgroep afgestemd
- zijn er leeftijdsgenootjes aanwezig, het leeftijdsverschil tussen de oudste en jongste kinderen is klein
- zitten de kinderen zowel fysiek als mentaal in dezelfde ontwikkelingsfase
- zijn er mogelijkheden voor leeftijdsgerichte activiteiten voor de hele groep
- heb je als pedagogisch medewerker specialistische kennis van deze leeftijdsgroep
- kun je aansluiten bij de behoeftes en interesses van de leeftijdsgroep

Bij een verticale samenstelling vangen we kinderen van 0 tot 4 jaar op in één groep. In deze groep:

- hebben kinderen een lange periode dezelfde pedagogisch medewerkers
- zijn kinderen gedurende lange tijd bij elkaar
- kunnen we broertjes en zusjes van verschillende leeftijden bij elkaar in de groep plaatsen
- houden kinderen lange tijd dezelfde groepsruimte
- leren de jonge kinderen van de oudere kinderen
- leren de oudere kinderen van kleins af aan rekening te houden met de jongere kinderen
- staat de sociale interactie tussen kinderen van verschillende leeftijden centraal
- zijn er mogelijkheden voor leeftijdsgerichte activiteiten voor kinderen uit de groep met dezelfde leeftijd

4 Vertrouwdheid en geborgenheid

Een warme, vertrouwde relatie met jou als pedagogisch medewerker is voor de kinderen van groot belang. Ze zien je als de veilige basis bij het verkennen van de omgeving en zoeken bij jou bescherming en troost. Je reageert invoelend en positief opbouwend, bent ontvankelijk voor hun signalen, biedt de kinderen emotionele ondersteuning en geeft ze de ruimte. Op deze manier ontwikkelt een kind basisvertrouwen: er ontstaat een emotionele band en het besef dat er altijd iemand is op wie hij of zij kan terugvallen – een voorwaarde voor optimale ontwikkeling.

5 Wenperiode

Wennen is erg belangrijk in het ontstaan van een veilige basis. Daarom spreken we een wenperiode af met de ouders van alle kinderen die nieuw zijn in een groep. We stemmen die periode af op leeftijd en behoefte en volgen daarbij de richtlijnen uit ons wenbeleid. Als pedagogisch medewerker en mentor van het kind speel je in het wenproces een cruciale rol.

6 Dagritme, regels en rituelen

Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Het zorgt voor voorspelbaarheid en duidelijkheid. In de groepen werken we daarom met een dagindeling: er zijn vaste momenten om te eten, te slapen en te spelen. De gezamenlijke momenten, zoals tijdens het eten en in de kring, bieden rust en gezelligheid. Vaak maken we gebruik van rituelen zoals liedjes of geluiden die een nieuwe activiteit aankondigen. Naast aandacht voor taalverwerving bied je zo ook structuur: de kinderen weten wat ze kunnen verwachten en dat geeft ze een veilig en vertrouwd gevoel.

7 Spelen, ontdekken en risico's nemen

Kinderen moeten zich voldoende veilig voelen om dingen te ontdekken en zich bewust zijn van risico's. Daarom creëren we een omgeving die 'zo veilig als nodig' (en niet 'zo veilig als mogelijk') is. We bieden de kinderen steeds meer eigen verantwoordelijkheid en ruimte om spelend grenzen op te zoeken, te ontdekken en risico's te nemen. Als pedagogisch medewerker geef je altijd het goede voorbeeld en leg je per situatie uit waarom iets gevaarlijk kan zijn. Zo leren de kinderen steeds beter risico's goed in te schatten, vooruit te kijken en stil te staan bij mogelijke gevolgen.

8 Verzorging van baby's

Baby's vragen om specifieke verzorging. Om ze voldoende rust en ritme te kunnen bieden, stem je de zorg zoveel mogelijk met de ouders af. Tijdens de verzorging praat je met de baby's. Je zingt en knuffelt regelmatig met ze en betreft ze zoveel mogelijk bij het groepsgebeuren. De ruimte is zo ingericht dat de kleintjes zelf op een veilig manier kunnen ontdekken. De ruimte is uitgerust om verschillende ontwikkelingsgebieden te stimuleren. Er is materiaal waarin ze zelf kunnen bewegen, speelgoed om de tastzin te ontwikkelen en materiaal met geluid, visuele effecten en bewegingseffecten. Ook bied je buiten de verzorgingsmomenten om activiteiten aan zoals bijvoorbeeld bellenblazen en kiekeboe spelen.

9 Verzorging van dreumesen

Dreumesen doen minder een beroep op individuele verzorgingsmomenten. Toch hebben ze veel individueel contact nodig: dingen zelf proberen en doen vraagt om intensieve begeleiding. Omdat ze maar kort hun aandacht bij één ding kunnen houden, zijn er veel verschillende mogelijkheden om dreumesen tot spelen uit te dagen, ervaringen op te laten doen en de taal- en motorische ontwikkeling te stimuleren. De vaste activiteiten in het dagritme, zoals het samen zingen en eten, geven de kinderen houvast.

10 Verzorging van peuters

Bij peuters vinden de meeste verzorgingsmomenten samen met de groep plaats. Is het kind thuis bezig met zindelijkheidstraining, dan besteed je daar in de opvang ook aandacht aan. De peuters kunnen zich op allerlei manieren ontwikkelen: met uitdagende activiteiten – met de hele groep, in kleine groepjes of alleen – en/of door mee te doen aan bezigheden in de groep, zoals bijvoorbeeld tafeldekken. Peuters leren van elkaar en taal wordt in deze fase belangrijker in het aangaan van contacten. Uitdaging en variatie in activiteiten en materialen vormen de essentie in deze leeftijdsgroep.

11 Verzorging van kinderen vanaf 4 jaar

Kleuters hebben meer behoefte aan geborgenheid en activiteiten in een eigen basisruimte dan oudere kinderen. Die slaan juist hun vleugels uit en doen graag activiteiten buiten de basisgroep. Daarom werken we op de buitenschoolse opvang zoveel mogelijk met leeftijdsgroepen. De aanwezigheid van andere kinderen om mee te spelen of de mogelijkheid om die op te zoeken in een andere groep, is belangrijk voor de sociale ontwikkeling van kinderen in deze leeftijdsgroep.

12 Gezonde en verantwoorde voeding

Binnen Kinderwoud gaan we gezond en verantwoord met voeding om. De eetmomenten zijn sociaal-educatief, we creëren vaste en rustige eetmomenten. We zien het als onze taak om kinderen te helpen gezonde eetgewoonten te ontwikkelen, want gezonde voeding is van groot belang voor zowel de fysieke als de mentale ontwikkeling van kinderen.

Je eet als pedagogisch medewerker met de kinderen mee en geeft het goede voorbeeld. Het kind ervaart het eetmoment als een vast en rustig moment op de dag. We hebben een voedingsbeleid opgesteld, waar iedere pedagogisch medewerker zich aan houdt.

13 Vierogenprincipe

Het vier-ogenprincipe heeft als doel een open aanspreekcultuur te creëren en biedt de basis om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Het betekent dat je uitsluitend werkzaamheden verricht als je door een andere volwassene kunt worden gezien of gehoord. Het vierogenprincipe geldt in de groepen met kinderen van 0 tot 4 jaar.

14 Vaste-gezichtencriterium

Als vast gezicht en vertrouwde pedagogisch medewerker bied je een kind sociaal-emotionele veiligheid.

Je verzorgt het kind, weet hoe het zich ontwikkelt en waar het kind behoefte aan heeft. Een vast gezicht is belangrijk, omdat een (jong) kind zich slechts aan een klein aantal personen kan hechten. Daarom geldt er een maximaal aantal vaste gezichten per kind, afhankelijk van het aantal pedagogisch medewerkers in de groep.

Zijn er volgens de beroepskracht-kindratio (BKR) één of twee pedagogisch medewerkers vereist in een groep? Dan zijn er maximaal twee vaste gezichten per baby. Voor kinderen vanaf 1 jaar geldt een maximum van drie. Vereist de BKR drie of meer pedagogisch medewerkers in een groep, dan zijn er maximaal drie vaste gezichten per

baby. Voor kinderen van 1 jaar of ouder geldt in dat geval een maximum van vier. Eén van de vaste gezichten in de groep is ook de mentor van het kind.

Er mag tijdelijk een andere beroepskracht ingezet worden als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is en alleen als er geen ander vast gezicht beschikbaar is. Het duurt nooit langer dan vier aaneengesloten weken.

Het vaste-gezichten criterium geldt niet voor kinderen die flexibel komen. Als er van dagdeel geruild wordt of bij de afname van extra dagdelen kan dit alleen binnen de eigen basisgroep plaatsvinden.

Samenwerking met de ouders

Het contact en de samenwerking met ouders is voor ons een essentiële voorwaarde voor het bieden van goede opvang en daarmee voor een goede ontwikkeling van de kinderen. Dit noemen we ook wel 'pedagogisch partnerschap'. Uitgangspunt is dat je beide zorgt voor een veilig en vertrouwd klimaat waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen, onder het motto 'Elke dag een mooie dag!'

Pedagogisch medewerkers en ouders hebben hierbij ieder hun eigen deskundigheid en hun eigen taak en verantwoordelijkheid. Je werkt met ouders samen op basis van gelijkwaardigheid, wederzijds begrip, vertrouwen en openheid.

We zetten ons samen in voor:

- afstemming met de ouders over de dagelijkse begeleiding van het kind, de voortgang in de ontwikkeling en eventuele doorverwijzing voor de benodigde ondersteuning voor het kind.
- een doorgaande lijn van voorschoolse opvang naar de basisschool.
- informatie en advies over opvoeding en opgroeien.
- participatie van de ouders bij de opvang en ontwikkeling van hun kind.
- zorgvuldig informeren van de ouders – zowel kind-, locatie- als organisatiegericht.
- invloed van ouders op de kwaliteit van onze dienstverlening.

De informatie-uitwisseling vindt plaats tijdens de persoonlijke contactmomenten, maar ook steeds meer digitaal, via het ouderportaal/ de OuderApp. Ook nodigen we de ouders uit zitting te nemen in de lokale of de centrale oudercommissie.

15 Het intake-/kennismakingsgesprek

De eerste keer naar de opvang is zowel voor kinderen als ouders spannend. Voor kinderen is het vaak de eerste andere leefsituatie buiten het gezin. Voor ouders is het spannend om hun kind aan de zorg van iemand anders toe te vertrouwen. Het kennismakingsgesprek met jou is daarom een belangrijk moment. Jullie leren elkaar kennen, wisselen informatie uit en maken afspraken over zaken als voeding, slapen, gezondheid en het wennen van het kind. Ook overleg je over specifieke opvoedkwesties. Je zorgt ervoor dat ouders en kinderen zich welkom voelen.

16 Contact tijdens brengen en halen

Het brengmoment hou je kort en duidelijk; ouders kunnen bij de deur zo nodig belangrijke informatie met je delen. Er is voldoende aandacht voor ouders en kind en je zorgt ervoor dat het afscheid goed verloopt voor het kind. Hiermee zorg je voor rust in de groep, voorkom je stress en verleng je de effectieve speel-/ontwikkeltijd van de kinderen. Voor de buitenschoolse opvang haal je de kinderen op van school of ze lopen zelf naar de opvang.

Met het ophaalmoment kun je flexibeler omgaan. Ouders mogen binnenkomen om de sfeer te proeven, vragen te stellen en te zien waar hun kind/ de groep mee bezig is. Kinderen kunnen hun ouders laten zien wat ze zoal hebben gedaan. Als pedagogisch medewerker kun je tijdens het ophaalmoment kort en informeel met de ouders praten over wat er die dag opviel, de verschillende

activiteiten in de groep, enzovoort. Uitgebreidere en privacygevoelige gesprekken voer je op een ander moment.

Alleen bij de babygroepen hou je ook het ophaalmoment kort, op de gang of op een andere rustige plek – rust in de groep en het tegengaan van stress is bij baby's essentieel.

17 Contact met de mentor

Ieder kind krijgt een mentor: een pedagogisch medewerker die het kind regelmatig ziet en in de betreffende groep werkzaam is. Als mentor ben je verantwoordelijk voor het volgen van het kind, begeleid je het kind en de ouders tijdens de wenperiode en ben je het aanspreekpunt voor de ouders. Op de buitenschoolse opvang ben je dat ook voor het kind. In de dagopvang is de mentor verplicht om de ontwikkeling van het kind periodiek met de ouders te bespreken. Ook zorg je als mentor samen met ouders voor een goede overdracht naar de basisschool. In de buitenschoolse opvang bespreek je het welzijn of de ontwikkeling als daar vanuit de ouders of de pedagogisch medewerker behoefte aan is.

Met het mentorschap bieden we ouders duidelijkheid over de ontwikkeling en het welbevinden van hun kind. Samen met de ouders denken, doen, overleggen en beslissen zorgt voor verbinding tussen de thuissituatie en de opvang en brengt het kind verder in welzijn en ontwikkeling.

18 Oudergesprekken

Tijdens het jaarlijkse oudergesprek bespreek je de ontwikkeling van het kind en het verloop van de opvang. Tussendoor is er ook altijd de mogelijkheid tot een gesprek, op initiatief van jou als pedagogisch medewerker en/of van de ouders. Aan het eind van de opvangperiode vindt er met de ouders een eindgesprek plaats.

19 Ouderbijeenkomsten

Met onze ouderbijeenkomsten bieden we ouders de mogelijkheid elkaar in een andere setting te ontmoeten en bevorderen we het contact tussen ouders onderling. We organiseren bijeenkomsten rond een bepaald thema, maar ook bijvoorbeeld een winterfair of een zomerfeest.

20 Ouderportaal/ OuderApp

Via ons digitale ouderportaal/ de OuderApp informeren we ouders over beleid, thema's, nieuws en activiteiten op organisatie- en locatieniveau. Ook kun je de ouders via het ouderportaal/ de OuderApp op de hoogte houden van de belevenissen van het kind. Je deelt leuke foto's van het kind, maar alleen met toestemming van de ouders. Of je kunt vertellen dat er iets bijzonders is gebeurd, zoals een leuke uitspraak van het kind of een mooie ontwikkelingsstap.

21 Actieve betrokkenheid bij thema's

We betrekken ouders bij de thema's en informeren hen over de inhoud en de bijbehorende activiteiten die op het programma staan. We informeren ze hierover via het ouderportaal, de website en sociale media. Verder krijgen de ouders de ouderbrief waarin naast een korte uitleg over het thema, suggesties staan voor boeken, liedjes en activiteiten waarmee ze hun kind(eren) ook thuis kunnen stimuleren om met het thema aan de slag te gaan.

Je betreft de ouders actief bij de thema's die centraal staan op de opvanglocatie. Je vraagt ze bijvoorbeeld iets mee te nemen vanuit huis dat je in het kader van het thema kunt gebruiken. Ook kun je ze vragen te helpen bij het uitvoeren van een thema-activiteit. Verder is het effect van themagericht werken optimaal als ouders er ook thuis actief mee bezig zijn. Daarom informeer je ze goed over hoe ze hun kind binnen het thema ook thuis kunnen stimuleren in zijn of haar ontwikkeling.

22 Meeloopdagdelen

Op onze kinderopvanglocaties krijgen ouders, opvoeders en/of opa's en oma's de gelegenheid om mee te kijken in de groep van hun (klein)kind. Voor de ouderbetrokkenheid is het vooral op de peuteropvang goed om deze mogelijkheid te bieden. Om de rust in de groep zo groot mogelijk te houden, bieden we het meelopen aan als activiteit in een korte periode (een 'opa-en-oma-week', bijvoorbeeld).

23 Ouderbetrokkenheid op VVE-locaties

Voor kinderen met een VVE-indicatie is er extra aandacht voor de ouderbetrokkenheid. Een kind dat een VVE-indicatie krijgt vanuit het consultatiebureau (JGZ), heeft extra ondersteuning nodig tijdens de voor- en vroegschoolse periode. Naast de reguliere haal- en brengcontacten op de peuteropvang of kinderdagopvang, oudergesprekken, ouderbijeenkomsten en dergelijke, bespreken we samen met ouders op welke manier we de ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. Zowel op de opvang als thuis.

Tijdens de oudergesprekken over de ontwikkeling van het kind, stem je samen af aan welke ontwikkelingsaspecten je wilt werken en hoe je dat doet op de opvang en thuis. Je maakt hierover afspraken en volgt de voortgang. Zo werk je samen met de ouders aan de ontwikkelingsstimulering van het kind en versterk je elkaar.

24 Oudercommissies

Ouders kunnen zitting nemen in de lokale of de centrale oudercommissie. Zo kunnen ze meedenken, meepraten en meebeslissen over het beleid en de gang van zaken op de opvang. Elke locatie heeft in principe een eigen lokale oudercommissie. Deze commissie heeft onder meer adviesrecht over specifieke locatiegebonden zaken. Het adviesrecht ten aanzien van het overkoepelende beleid wordt via mandatering bij de centrale oudercommissie neergelegd. Verder ondersteunt de lokale oudercommissie vaak bij activiteiten zoals knutselavonden en ouderbijeenkomsten.

De centrale oudercommissie behartigt de belangen van alle ouders binnen Kinderwoud en heeft adviesrecht over het algemene beleid.

Eigenheid en zelfontplooiing

Spelend leren

Bij Kinderwoud hechten we groot belang aan de kracht van spelend leren voor de breinontwikkeling van kinderen. Spelen is een betekenisvolle manier om de wereld te ontdekken en te ordenen. Het biedt kinderen een enorme hoeveelheid ervaringsmogelijkheden: ze krijgen de ruimte om te oefenen en worden gestimuleerd om nieuwe stappen te zetten.

Hierdoor bouwt het kind zelfvertrouwen op en durft het nieuwe uitdagingen aan te gaan. De zelfstandigheid en zelfredzaamheid van het kind ontwikkelen zich zo op een positieve manier. Een gevarieerd aanbod van (speel)materialen en activiteiten draagt hieraan bij. Als pedagogisch medewerker heb je een belangrijke rol in het stimuleren van de spelbetrokkenheid: je zorgt voor het verkennen, verbinden en verrijken van spel.

25 Ervaren en ontdekken

Er zijn verschillende soorten spel, waarbij bewegen, ontdekken, ervaren, fantaseren en/of samen spelen centraal kunnen staan. Kinderen oefenen bijvoorbeeld met wat zij kennen uit de wereld van volwassenen (poppen aankleden, eten koken) en experimenteren met de mogelijkheden van materiaal (zand en water, papier en verf). Door middel van spel leren kinderen zichzelf en anderen kennen, contact te maken, grenzen te ervaren en eigenwaarde op te bouwen.

Spelen (alleen of samen) is belangrijk voor:

- de breinontwikkeling
- het gevoel dat het kind geliefd en veilig is
- het zelfvertrouwen van een kind
- het ontwikkelen van vaardigheden op verschillende ontwikkelingsgebieden
- het leren zorgen voor anderen en de omgeving
- het ontwikkelen van fysieke vaardigheden

Als pedagogisch medewerker help je de kinderen met het ontdekken van hun omgeving door alles wat ze doen te begeleiden met taal. Door handelingen, gedachten, emoties en gevoelens te benoemen, leren kinderen woorden kennen. Dit geldt ook voor regels en aanwijzingen. Daarnaast kun je nieuwe impulsen aan spel geven, een verhaal vertellen, materiaal aanbieden en meespelen om kinderen te stimuleren in hun spelervaring.

26 Bewegen

Bij Kinderwoud zetten we de kracht van bewegen in voor groei en ontwikkeling.

- Bewegen geeft plezier

Het verbindt lichaam en geest en maakt gelukkig.

- Bewegen is gezond

Het zorgt voor het ontwikkelen van botten en spieren, geeft een goed gevoel, vermindert stress en voorkomt overgewicht. Vooral bij kinderen heeft het een positief effect op het zelfvertrouwen, het zelfbeeld en sociaal gedrag.

- Bewegen stimuleert het brein

Door te bewegen kun je je beter concentreren en dingen beter onthouden. Het zorgt voor ruimte in het brein, maakt flexibeler en creatiever. Bewegen stimuleert de breinontwikkeling en draagt bij aan het aanleren van motorische, persoonlijke, sociale en emotionele vaardigheden.

Daarom:

- is bewegen bij Kinderwoud het uitgangspunt bij alle momenten van de dag
- nodigt de inrichting van onze locaties uit tot bewegen
- zorgen we voor een bewust beweegaanbod
- geef je als pedagogisch medewerker zelf actief het goede voorbeeld
- ben je zoveel mogelijk buiten met de kinderen (meer beweegruimte)

27 Muziek maken

Muziek maken draagt bij aan de hersenontwikkeling van kinderen. Het activeert het complete brein – emotie, motoriek, geheugen en het taalcentrum worden (tegelijk) aangesproken. Hoe jonger we beginnen met muziek maken, des te beter worden de verbindingen in het brein; het brein werkt sneller en beter. Hoe het kind zich muzikaal ontwikkelt, is voor een deel afhankelijk van wat het kind hierin aangeboden krijgt. Muziek heeft daarom een centrale plaats in ons activiteitenaanbod.

Door met de kinderen muziek te maken, te zingen, te rijmen en ritmes te slaan, stimuleer je – naast toekomstige muzikaliteit en liefde voor muziek – versterking van het empathisch vermogen, sociale ontwikkeling, cognitieve vaardigheden en het vrijkomen van 'geluksstofjes' in de hersenen.

28 Omgaan met emoties

Tijdens het spelen ervaren kinderen ook emoties. Ze zijn blij en trots zijn als iets lukt, boos en verdrietig als ze frustraties ervaren. Door kinderen te laten spelen, stimuleer je de kinderen om hun emoties te tonen en leert ze hiermee om te gaan, zodat het kind weerbaarheid en zelfvertrouwen opbouwt.

29 Zelfvertrouwen en zelfstandigheid

Voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen en zelfstandigheid is het belangrijk dat je de kinderen stimuleert om zelfstandig taken uit te voeren en ze laat ervaren dat ze zelf iets kunnen. Daarbij draagt belonen van een nieuwe stap bij aan het zelfbewustzijn van kinderen. Daarom zorg je voor taken die ze ook echt kunnen volbrengen en geef je ze de ruimte om zelf op een overzichtelijke manier keuzes te maken.

30 Leren van elkaar

Kinderen kunnen veel aan elkaar hebben. Door gedrag van jou als pedagogisch medewerker en dat van andere kinderen te imiteren, leren kinderen bepaalde vaardigheden. Zo is het nadoen van andere kinderen in het proces van zindelijk worden erg belangrijk. Wij zien zindelijkheidstraining als een sociaal gebeuren. Kinderen zien wat de anderen doen en leren van elkaar.

31 Ruimte om lekker niks te doen

Kinderen zijn de hele dag bezig en hebben er soms behoefte aan om alle opgedane indrukken rustig te verwerken. Deze chillmomenten zijn belangrijk voor hun sociale ontwikkeling. Op iedere locatie is er daarom de mogelijkheid voor kinderen om zich terug te trekken.

Op de buitenschoolse opvang is de tijd voor kinderen 'vrije tijd' en zo moeten ze dat ook ervaren. Ze kiezen zelf wat ze willen doen, lekker chillen kan dus ook.

32 Kinderparticipatie

Kinderparticipatie staat voor het serieus nemen van de mening, wensen en inbreng van ieder kind. Kinderen willen een bijdrage leveren aan de groep door kleine taken uit te voeren en het gezellig te maken. De kinderen leren om voor zichzelf op te komen, te onderhandelen, naar de mening van anderen te luisteren en rekening te houden met elkaar. Ze ervaren dat hun mening ertoe doet en worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden.

Kinderparticipatie is één van de basisprincipes in je dagelijkse pedagogisch handelen. Je ziet en ontvangt verbale en non-verbale signalen, luistert en geeft ruimte aan de mening van de kinderen. Je laat ze zoveel mogelijk meedenken, meebeslissen en meedoen. Door ze actief te betrekken in de dagelijkse activiteiten – van tafeldekken tot het inrichten van een (thema)hoek – ervaren kinderen dat ze echt iets (voor elkaar) kunnen betekenen. Het geeft ze invloed op hun leefomgeving en stimuleert hun gevoel van eigenwaarde.

De democratische vaardigheden die kinderen leren door middel van kinderparticipatie zijn: samen meedoen, samen verantwoordelijk zijn voor de groep en voor elkaar, samen conflicten oplossen en samen omgaan met verschillen. Deze vaardigheden helpen de kinderen in hun maatschappelijk functioneren, nu en later.

33 Concurrentie tussen kinderen onderling

Kinderen concurreren met elkaar, ze vergelijken hun prestaties. Sommige kinderen hebben behoefte om de beste te zijn (als eerste klaar, de mooiste tekening, enzovoort). Als pedagogisch medewerker probeer je dit te relativeren door verschillende vaardigheden en talenten te waarderen.

Brede ontwikkeling

Binnen Kinderwoud streven we ernaar een aanbod te creëren waarbij de kinderen zich zo breed mogelijk kunnen ontwikkelen. In de voorschoolse periode is dit vooral gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden. In de buitenschoolse opvang is de aandacht meer gericht op talentontwikkeling en staat de diversiteit in aanbod en de 'funfactor' centraal.

34 Ontwikkelingsgericht werken

In elke ontwikkelingsfase vragen kinderen om een bepaald aanbod van activiteiten en materialen. We werken volgens het zogenoemde 'ontwikkelmodel'. Zo ontstaat er op de kinderdagopvang en de peuteropvang een gevarieerd activiteitsaanbod en komen alle ontwikkelingsgebieden aan de orde: de grove en fijne motoriek, fantasie en creativiteit, sociaal-emotionele vaardigheden (samen delen, rekening houden met elkaar) en de cognitieve en taalontwikkeling. De activiteiten stemmen we af op de verschillende leeftijden.

Op de buitenschoolse opvang is het aanbod gericht op het stimuleren van talenten bij kinderen. Het ontwikkelmodel is een beetje 'hipper' gemaakt, zodat de kinderen zich er beter in kunnen herkennen. We werken met de talentgebieden 'fit & fun', 'natuur & avontuur', 'muziek & dans', 'koken & bakken', 'uitvinden & ontdekken', 'chillen & spelen' en 'kunst & creatie'. Onze pedagogisch medewerkers betrekken de kinderen actief bij het kiezen en organiseren van activiteiten binnen een thema en luisteren daarbij naar hun eigen ideeën en inbreng.

35 Voorschoolse educatie

Op onze VVE-peuteropvanglocaties en een aantal kinderdagopvanglocaties bieden we voorschoolse educatie aan. Doel is om alle kinderen – inclusief de kinderen met een (risico op een) achterblijvende (taal) ontwikkeling – spelenderwijs te stimuleren, zodat ze in groep 1 en 2 van de basisschool zo kunnen worden begeleid dat ze aan het einde van groep 2 klaar zijn voor het formele leren in groep 3. We werken hierbij met een gericht VVE-programma, zoals Uk & Puk of Piramide. Deze totaalprogramma's stimuleren de brede ontwikkeling van kinderen en sluiten aan bij hun belevingswereld.

De meerwaarde van het werken met een VVE-programma zit vooral in het bewust en gericht aanbieden van variatie in het aanbod, passend bij de behoeften van kinderen in de groep. Zowel de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben als de kinderen die meer uitdaging aankunnen, komen hiermee goed tot hun recht.

Activiteitsaanbod

Bij Kinderwoud bieden we zowel binnen als buiten de kinderopvanglocaties activiteiten aan. Op verschillende momenten hebben de kinderen de mogelijkheid (spel)activiteiten buiten de basisgroep te doen. Ook kunnen er gecombineerde activiteiten plaatsvinden voor kinderen van de kinderdagopvang, de peuteropvang en de buitenschoolse opvang. Uitgangspunt is dat een kind het spelen als positief ervaart en plezier beleeft aan de activiteit. Het bezig zijn (het proces) is belangrijker dan het resultaat.

Een kind is niet verplicht om aan activiteiten mee te doen. Wel stimuleer je hem of haar altijd om nieuwe dingen te proberen, omdat dat positief bijdraagt aan de ontwikkeling van het kind. Als pedagogisch medewerker pas je het tempo en het niveau van de activiteit aan de groep of het individuele kind aan.

36 Themagericht werken

Jaarlijks werken we met vier centrale Kinderwoudthema's. Dat betekent dat de kinderen op alle locaties gedurende dezelfde periode bezig zijn met hetzelfde thema. Zo leren ze meer over een bepaald onderwerp en komen meerdere kinderen binnen één gezin op hetzelfde moment met het thema in aanraking. De activiteiten zijn gericht op de leeftijd en de talentontwikkeling van de kinderen.

De centrale thema's zijn verschillend van aard en breed van opzet. We zetten de activiteiten voor de thema's en een ouderbrief klaar in het digitale activiteitenplatform DoenKids. Elke locatie maakt hieruit een eigen keuze. Op de buitenschoolse opvang betrek je de kinderen bij het kiezen en eventueel voorbereiden van (thema)activiteiten. Op de locaties waar met een VVE-programma wordt gewerkt, wordt aan het begin van elk thema een themaplanner gemaakt.

Naast de vier centrale thema's werken de locaties het hele jaar door met thema's die inspelen op de actualiteit of het seizoen. Locaties die onderdeel zijn van een integraal kindcentrum (IKC) en/of nauw samenwerken met basisscholen, stemmen de thema's waar mogelijk op elkaar af.

37 3+-activiteiten

Naast de reguliere activiteiten organiseer je op de kinderdagopvang speciale activiteiten voor de kinderen van 3 jaar en ouder. De zogenaamde 3+-activiteiten, die de kinderen in deze leeftijdsgroep meer uitdaging bieden. Zo mogelijk doe je deze activiteiten in samenwerking met de peuteropvang.

38 Activiteiten met groep 1 en 2

Vanuit de IKC-gedachte, ter bevordering van de doorgaande leerlijn en voor het bieden van extra uitdaging, organiseren we op een aantal locaties ook activiteiten in samenwerking met de groepen 1 en 2 van het basisonderwijs. Uiteraard doen we dit zorgvuldig, om de emotionele veiligheid van de kinderen zoveel mogelijk te borgen. In het locatiewerkplan beschrijft jouw locatie de activiteiten die buiten de stamgroep plaatsvinden, inclusief de manier waarop dit gebeurt.

39 Uitstapjes in de vakantie

In de vakanties organiseren we uitstapjes buiten de locatie. We gaan bijvoorbeeld naar het bos of naar een museum, en vragen de kinderen zelf ook om ideeën. Het gezamenlijk bedenken en organiseren van een activiteit draagt bij aan het groepsgevoel en versterkt de kinderparticipatie.

Voor activiteiten buiten de opvanglocatie geldt dezelfde beroepskracht-kindratio als op de opvanglocatie. Voor 'extra ogen' tijdens het uitstapje gaan er zo mogelijk extra volwassenen mee. We vragen de ouders toestemming of het kind mee mag met uitstapjes. Mag dat niet, dan zoeken we naar alternatieve opvang of een andere oplossing, in overleg met de ouders.

40 Taalbeleid en tweetalige locaties

In principe is het Nederlands de voertaal op de locaties van Kinderwoud. Zo nodig, bijvoorbeeld als een kind moet wennen of verdrietig is, kan het helpen om woorden uit de moedertaal te gebruiken. Dit wordt de troosttaal genoemd. In overleg met ouders kunnen hiervoor een aantal woorden worden aangedragen en gebruikt als dat nodig is. Heb je zelf als pedagogisch medewerker een andere thuistaal, dan kun je die gebruiken in de één-op-één contacten met kinderen die dezelfde thuistaal hebben.

Op een aantal kinderdagverblijven en peuteropvanglocaties voeren we een tweetalig taalbeleid (Nederlands en Fries). Daarin werken we samen met SFBO (Sintrum Frysktalige Berne-opfang). Doel van dit meertalenbeleid is de kinderen een extra stimulans voor hun taalontwikkeling te geven. Het meertalig taalbeleid wordt per locatie op maat ingericht en uitgevoerd. Op de tweetalige locaties spreekt altijd één pedagogisch medewerker Fries en één pedagogisch medewerker Nederlands in een groep. Werkt er maar één pedagogisch medewerker in de groep, dan bepalen we in overleg met het SFBO welke voertaal wenselijk is. De andere taal wordt dan ingezet bij afgebakende activiteiten en bepaalde momenten op de dag. Op deze manier voorkomen we dat je steeds schakelt tussen de talen, wat voor de kinderen onduidelijk zou zijn. Zo nodig kun je van de 'één persoon, één taal'-regel afwijken in afgebakende taalactiviteiten (liedjes, rollenspelen) en in speciale, individuele gevallen (bijvoorbeeld bij gehoorproblemen).

Omgaan met waarden, normen en regels

Bij Kinderwoud helpen we kinderen bij het eigen maken van waarden en normen en dragen daarmee bij aan hun morele ontwikkeling. Dit doen we door ze uit te leggen waarom bepaalde regels en rituelen waardevol zijn, wat er van ze verwacht wordt en waarom. Het kind leert dat regels er kunnen zijn om te helpen en dat dingen bij anderen soms anders gaan.

41 Regels op de locatie en in de groep

Mede vanuit het oogpunt van veiligheid gelden er een aantal duidelijke regels in de groep. Als pedagogisch medewerker heb je een voorbeeldfunctie en ben je verantwoordelijk voor het uitdragen, overdragen en consequent toepassen van de regels.

Bij de formulering van regels noem je wat kinderen wél horen te doen. Hierbij hou je rekening met het ontwikkelingsniveau van de kinderen en met de betreffende situatie. Als je afwijkt van een regel, leg je uit waarom je dat doet.

Door de regels weten de kinderen tot hoever ze mogen gaan en ervaren ze wat er gebeurt als ze grenzen overschrijden. Als je de kinderen aanspreekt op wat ze doen, leren ze de consequenties van hun gedrag.

Kinderen leren te beseffen dat het eigen handelen iets tweeweg kan brengen, dat ze iemand pijn kunnen doen of blij kunnen maken. Ze leren een ruzie goed te maken en dat ze verantwoordelijk zijn voor de dingen die ze doen en de keuzes die ze maken. Je benadert de kinderen altijd positief, daarmee stimuleer je gewenst gedrag.

42 Gedrag corrigeren

Je maakt altijd een bewuste afweging om ongewenst gedrag te negeren, positief om te buigen of te corrigeren. Bij het corrigeren van gedrag kijk je altijd naar het individuele kind en ga je na wat de oorzaak van het gedrag zou kunnen zijn (verveling, onzekerheid, omstandigheden thuis, enzovoort). Zo kun je wellicht de oorzaak van het gedrag wegnemen of er rekening mee houden.

Corrigeren doe je op een manier die past bij de belevingswereld van het kind en die het zelfvertrouwen van het kind niet ondermijnt. Je bent consequent en zorgt ervoor dat de aangekondigde consequentie uitvoerbaar is. Je maakt daarbij duidelijk dat je het gedrag afkeurt, niet het kind. Dit versterkt de eigenwaarde van het kind.

Je maakt het altijd goed met een kind als je zijn of haar gedrag corrigeert. Komt het regelmatig voor dat je het gedrag van een kind moet corrigeren, dan bespreek je dit en eventuele vervolgstappen tijdens een teamoverleg.

43 Omgaan met pestgedrag

Ieder kind wordt weleens geplaagd of plaagt weleens iemand anders. Maar er zijn verschillen tussen onschuldige plagerijtjes en echt pesten. Bij plagen zijn de kinderen gelijkwaardig, bij pesten is het ene kind sterker dan het andere en is het andere kind structureel het doelwit.

Het is belangrijk alert te zijn op hoe kinderen met elkaar omgaan. Slachtoffers van pesten zijn vaak stil en teruggetrokken of onzeker. Ze worden al dan niet openlijk genegeerd door de groep. Signaleer je pestgedrag, dan ga je het gesprek aan met het betreffende kind.

Door het onderwerp 'pesten' regelmatig te bespreken in de groep en met de kinderen afspraken te maken over het omgaan met elkaar, ontstaat er een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel. De kinderen zullen elkaar daardoor eerder aanspreken op ongewenst gedrag.

44 Een eigen plek in de groep

Kinderen zoeken hun eigen plek in de groep en ontwikkelen sociale vaardigheden: het delen van (speel) materiaal en aandacht, omgaan met regels, wensen, grenzen en conflicten. Je stimuleert ze om aan elkaar duidelijk te maken wat zij wel en niet willen en aan te geven wat je van ze verwacht. Dit bevordert hun weerbaarheid en zelfstandigheid.

Kinderen experimenteren en ontdekken de effecten van hun handelen op hun sociale omgeving. Als pedagogisch medewerker zorg je dat elk kind zich in de groep welkom en geaccepteerd voelt en wordt gewaardeerd om wie het is en wat het kan. Daarbij hou je rekening met verschillende culturen. Door het respecteren van eetwensen, bijvoorbeeld, maar ook door bewust te kiezen voor multicultureel speelmateriaal.

45 Sociale omgang in de groep

Van jongs af aan bouwen kinderen relaties op met andere kinderen. Na naast elkaar spelen en elkaar nadoen, ontstaat op de peuterleeftijd steeds meer samenspel. Dit levert veel nieuwe ervaringen op. Als je met elkaar speelt, rent en bouwt, moet je immers afspraken maken en je daaraan houden.

Want wat doe je als je allebei dezelfde auto wilt? Of als iemand je blokken afpakt? Ook zorgen kinderen steeds meer voor elkaar. Ze troosten elkaar en komen voor elkaar op. Vanaf de peuterleeftijd worden vriendschappen steeds belangrijker. Kinderen krijgen de ruimte om elkaar op te zoeken. Sommige kinderen op de buitenschoolse opvang kennen elkaar van school. Anderen ontwikkelen vriendschappen op de opvanglocatie. Ook broers en zussen kunnen veel aan elkaar hebben.

Spelende kinderen verkennen hun grenzen, wat soms tot conflicten leidt. Je leert de kinderen voor zichzelf op te komen en zelf naar oplossingen te zoeken. Alleen als dit echt niet lukt of als een kind dreigt het onderspit te delven, grijp je in.

46 Het vieren van feesten

Rituelen zorgen voor een wij-gevoel. Feesten, inclusief verjaardagen, zijn bijzondere rituelen. We vieren die zo eenvoudig mogelijk, zodat elk feest voor ieder kind begrijpelijk is. Door ook aandacht te hebben voor tradities en feesten uit andere culturen, maken kinderen kennis met verschillen. Zo kunnen we naast activiteiten rond Sinterklaas, Kerstmis en Pasen bijvoorbeeld ook aandacht besteden aan het Suikerfeest. Ouders kun je op verschillende manieren betrekken: van aanwezig zijn tot helpen organiseren en begeleiden van de feestelijke activiteit.

Interactie met de omgeving

Speel-leeromgeving

Spelend leren staat bij Kinderwoud centraal. Een speel-leeromgeving die past bij de ontwikkelingsfase van het kind en die actief leren stimuleert, is daarbij essentieel. Bij het inrichten van de ruimtes letten we op een juiste balans tussen uitdaging, vertrouwdheid en het bevorderen van speelplezier. Er zijn plekken waar kinderen worden uitgedaagd tot onderzoeken en experimenteren, en rustige plekken waar ze in hun spel op kunnen gaan en indrukken kunnen verwerken.

47 De ruimte als 'derde pedagogoog'

Kinderen ontwikkelen zich door zelf dingen te beleven en te ontdekken, en door interactie met andere kinderen, volwassenen en de ruimte.

Door hun onderlinge verschillen leren kinderen van elkaar. Daarom zien we de kinderen bij Kinderwoud als 'eerste pedagogoog'. De ouders en pedagogisch medewerkers zijn de 'tweede pedagogoog'. Zij voeden de kinderen op en hebben verreweg de grootste invloed op hun welzijn en de ontwikkeling.

De ruimte vormt de 'derde pedagogoog'. De indeling, de meubels en de materialen hebben invloed op de kinderen. In een goed ingerichte ruimte voelen ze zich veilig, komen ze tot rust, weten ze wat er van hen wordt verwacht, spelen ze langer en geconcentreerder en storen ze elkaar minder. Zo zorgt de inrichting van de ruimte ervoor dat de kinderen zich op alle ontwikkelingsgebieden kunnen ontplooiën.

48 De inrichting van de speel- leeromgeving

De ruimtes zijn praktisch, functioneel en verzorgd ingericht en afgestemd op de leeftijd van de kinderen. Hierbij is gelet op veiligheid en overzichtelijkheid, de keuze in en opstelling van het meubilair, de bereikbaarheid van (speel)materiaal, de uitdaging en variatie in het speelaanbod en het werken met verschillende (thema)hoeken.

In de inrichting van de speelleeromgeving vind je de drie kernwaarden – geborgenheid, eigenheid en zelfontplooiing – terug. Zo zorgen we bijvoorbeeld voor een vertrouwde omgeving met een duidelijke structuur, en bieden we de kinderen volop mogelijkheden – zonder ze te overprikken – om zelf keuzes te maken, te spelen en te ontdekken.

De oudere kinderen mogen meedenken over de inrichting en de keuze van speelmaterialen. Bij eventuele veranderingen in de inrichting zoeken we altijd naar de balans tussen vertrouwdheid en de uitdaging om opnieuw dingen te ontdekken.

49 Keuze voor speelmateriaal

De keuze voor speelmaterialen is medebepalend voor de manier waarop kinderen zich uiten. Het speelmateriaal bij Kinderwoud is:

- multifunctioneel en uitnodigend voor de fantasie
- gevarieerd, voor het stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden
- herkenbaar voor alle kinderen van alle culturen
- bij voorkeur gemaakt van duurzame materialen

Buiten

Kinderen die regelmatig buitenspelen en zich kunnen uitleven, zitten beter in hun vel. Buitenspelen is goed voor de ontwikkeling en voor de gezondheid. De zintuigen worden op een andere manier geprikkeld en buiten is er meer gelegenheid voor motorische en sociale activiteiten. Er is letterlijk meer ruimte om te ontdekken en te ontwikkelen. Bij Kinderwoud kunnen de kinderen elke dag buitenspelen, wat voor weer het ook is.

50 Inrichting van de buitenruimte

Elke locatie heeft een buitenspeelruimte die zo is ingericht dat er een goede balans aanwezig is tussen veiligheid en uitdaging. Alle kinderen kunnen er op hun eigen manier spelen en ontdekken. Ze kunnen er hun energie kwijt en hun grove motoriek en sociale activiteiten oefenen en ontwikkelen. Ze worden uitgedaagd tot onderzoeken en op verschillende manieren met de omgeving bezig te zijn.

Spannende dingen die de kinderen onder de knie krijgen, vergroten hun zelfvertrouwen. Daarom is er genoeg ruimte om te rennen, te fietsen, te klimmen en te klauteren. Er zijn plekken waar ze zich kunnen verstoppen, open ruimtes, hoogteverschillen, klimtoestellen, struiken en stukjes tuin. Ook kunnen ze rustig spelen met zand en water in bijvoorbeeld de zandbak.

De jongste kinderen kunnen spelen in een gedeelte van het buitenterrein dat is afgeschermd van het actieve spel van de andere kinderen. Zo kunnen ze in een veilige omgeving ervaren en ontdekken.

51 Slaaphuisjes

Het ervaren van “buiten” vinden wij belangrijk voor al onze kinderen. Daarom hebben we op een aantal kinderdagopvanglocaties slaaphuisjes voor kinderen, waarin ze kunnen slapen. In de frisse lucht en de buitenomgeving komen kinderen goed tot rust.

52 Seizoenen en natuur

Als pedagogisch medewerker heb je een actieve houding en de taak de kinderen te observeren, te begeleiden en te stimuleren in het opdoen van ervaringen tijdens het buitenspelen. Je speelt daarbij in op de seizoenen en veranderingen in het weer. Regen, sneeuw, zon en wind roepen verschillende zintuiglijke ervaringen op en dagen kinderen uit tot ander spel.

Verder ontdekken de kinderen buiten vlinders, torren, lieveheersbeestjes, bomen, struiken, planten, water, zand, takjes, enzovoort. Je leert de kinderen met respect om te gaan met levende planten en dieren en met de natuur in het algemeen.

Volgen, signaleren en verwijzen

Met de drie kernwaarden ‘geborgenheid’, ‘eigenheid’ en ‘zelfontplooiing’ als uitgangspunt, heb je als pedagogisch medewerker voortdurend oog voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

53 Observeren

Eén van je taken als pedagogisch medewerker is het observeren van de kinderen tijdens hun dagelijkse doen en laten, zodat je ze leert kennen en begrijpen. Van hieruit sluit je aan bij de behoeften en mogelijkheden van ieder kind, stem je je pedagogisch handelen af en plan je gerichte activiteiten. Goed observeren kan je aanknopingspunten geven voor aanpassing van je pedagogisch handelen en/of de ruimte, het materiaal, de dagindeling en de organisatie van de groep.

54 Kindvolgsysteem Konnect

Als pedagogisch medewerker volg en begeleid je de kinderen in hun welzijn en ontwikkeling.

Wat kan een kind op een bepaalde leeftijd op de verschillende ontwikkelingsgebieden? Waarin kun je het kind extra stimuleren? Hierbij werk je voor alle kinderen van 0 tot 4 jaar met het (digitale) kindvolgsysteem Konnect. Aan de hand van observatiepunten wordt inzichtelijk wat een specifiek kind op welk(e) ontwikkelingsgebied(en) nodig heeft. In een oudergesprek bespreek je het ontwikkelingsverloop en eventuele aandachtspunten.

Op een aantal locaties waar we als IKC nauw samenwerken met scholen gebruiken we een ander digitaal kindvolgsysteem: KIJK! of BOSOS.

55 Het volgen van kinderen op de BSO

Op de buitenschoolse opvang volgen we vooral de sociaal-emotionele ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen. We doen dit met een hierop ingericht volgsysteem. Het basisonderwijs volgt de leerontwikkeling van het kind.

Aan kinderen vanaf 6 jaar vragen we jaarlijks hoe zij de buitenschoolse opvang ervaren via een formulier dat ze zelf invullen. Via het ouderportaal informeer je als mentor de ouders over het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Je vraagt ze of ze naar aanleiding daarvan een gesprek met jou als mentor wensen. Je kunt als mentor ook zelf bij de ouders aangeven dat je een gesprek wenselijk vindt.

56 Doorgaande lijn naar de basisschool

Om de doorgaande lijn naar het basisonderwijs te bevorderen en de overgang van de kinderdagopvang of de peuteropvang naar de basisschool te versoepelen, zorgen we voor een goede overdracht. Dat doen we met een digitaal overdrachtsformulier. Het ingevulde formulier bespreken we met de ouders en dragen we – met hun instemming en volgens de AVG-richtlijnen – over aan de betreffende basisschool.

Zo nodig kun je als pedagogisch medewerker/mentor in een warme overdracht met de onderbouwleerkracht bijzonderheden, aandachtspunten en zorgen rond een kind nader bespreken en toelichten. Ook de ouders kunnen worden uitgenodigd voor dit gesprek. Kinderen met een VVE-indicatie dragen we altijd warm over, mits de ouders hiervoor toestemming geven.

Is er extra zorg nodig op de basisschool, dan moet dit vroegtijdig (als het kind 3 jaar en 5 maand is) bij de school worden aangegeven. Zo heeft de school voldoende tijd om eventueel nodige acties uit te zetten in het kader van passend onderwijs.

Op locaties waar de peuteropvang bij de basisschool in zit, streven we ernaar de thema's, werkwijzen en gezamenlijke activiteiten zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Ook op andere locaties zoeken we deze afstemming op inhoud tussen voor- en vroegschoolse voorzieningen.

57 Doorgaande lijn naar de BSO

Naast de overdracht naar de basisschool is het ook van belang om informatie rond de ontwikkeling van kinderen over te dragen naar de buitenschoolse opvang, als ze daar gebruik van gaan maken.

In het overdrachtsgesprek met de ouders vragen we toestemming om een kopie van het digitale overdrachtsformulier over te dragen aan de betreffende locatie voor buitenschoolse opvang. Gaat het om buitenschoolse opvang binnen Kinderwoud, dan zorg je als pedagogisch medewerker in de voorschoolse opvang voor de overdracht van het formulier. Gaat het kind gebruikmaken van buitenschoolse opvang buiten Kinderwoud, dan zorgen de ouders zelf voor de overdracht.

58 Signaleren en verwijzen

Tijdens het observeren van de kinderen ben je altijd alert op veranderingen in gedrag. Deze veranderingen kunnen duiden op een probleem. Een gesprek met ouders kan dan duidelijkheid bieden. Bij zorg rond de ontwikkeling van een kind bespreek je je zorg ook altijd eerst met de ouders. Een open en transparante houding en communicatie naar ouders toe is hierbij belangrijk. Je staat naast de ouder en bekijkt samen hoe je het kind kunt helpen.

Onze pedagogisch coaches kunnen eventueel meekijken in de groep en handvatten bieden voor de begeleiding van het kind. Bij ingewikkelder problematiek kunnen – na overleg met het team en de manager en met toestemming van de ouders – verdere stappen worden ondernomen, in samenwerking met de JGZ. Uiteraard ga je als pedagogisch medewerker strikt vertrouwelijk om met informatie over de ontwikkeling van de kinderen die aan jouw zorg zijn toevertrouwd.

59 Preventieve logopedie

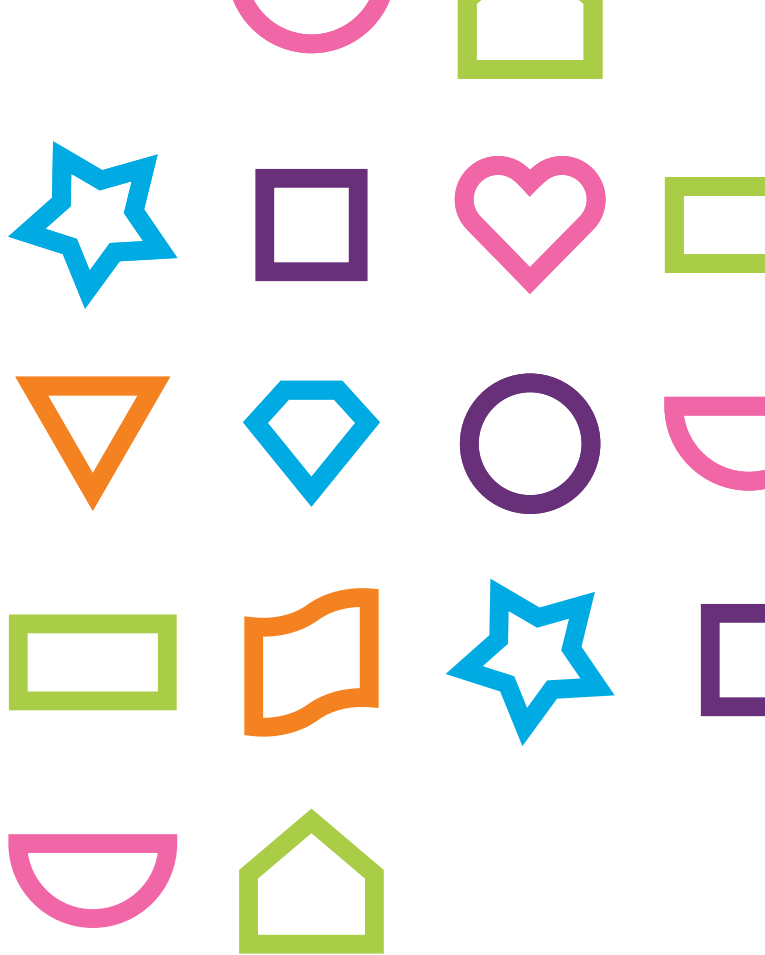
Heb je twijfels over de spraak-/taalontwikkeling van een kind, dan kun je in overleg met de ouders een logopedist inschakelen – eventueel via de JGZ – om het kind te observeren. Naar aanleiding van de observatie kan de logopedist gerichte tips en adviezen geven of – zo nodig – verdere logopedische behandeling adviseren.

60 Meldcode

Bij het vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling werken we volgens het 'Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang'. Je volgt hierin een stappenplan. Voor consultatie en advies, bij twijfel of een melding van een vermoeden van kindermishandeling, zoek je contact met de organisatie Veilig Thuis. We houden de meldcode actueel door het stappenplan elk jaar te bespreken in alle Kinderwoud-teams.

61 Verwijsindex

Als er zorgen zijn over het welbevinden of de ontwikkeling van een kind en extra ondersteuning nodig is, dan is het belangrijk vroegtijdig in contact te komen met instanties die ook te maken hebben met het betreffende kind. Hiervoor is de Verwijsindex ingevoerd. Met de registratie van een kind in deze index geef je aan betrokken te zijn bij de zorg voor het kind. Doel van de index is een betere samenwerking, afstemming en coördinatie tussen de verschillende partijen, waardoor adequater kan worden gehandeld in het belang van het kind.

Bij Kinderwoud zijn de managers en de coördinator van het gastouderbureau bevoegd tot registreren in de Verwijsindex.

Als er vanuit meerdere instanties een registratie in de Verwijsindex wordt geplaatst over hetzelfde kind, ontstaat er een 'match'. Alle matchpartners zijn verantwoordelijk voor het leggen van contact met de andere betrokken partij(en) en het oppakken van het verdere ondersteuningstraject.

Als we een registratie doen, brengen we de ouders daarvan op de hoogte. Daarvóór is er al contact met hen geweest en zijn de zorgen over het kind geuit. Voor informatie-uitwisseling tussen de instanties moeten de ouders toestemming geven.

62 Beëindiging van een plaatsing

Het kan zijn dat een kind niet op z'n plaats blijkt te zijn op de opvang. Als er in samenwerking met ouders een plan is ontwikkeld om het probleem aan te pakken, maar dit blijkt onvoldoende te werken, dan kan worden besloten om over te gaan tot beëindiging van de plaatsing. Dit gaat in zorgvuldig overleg met de ouders en hierbij wordt altijd het belang van het kind (en de andere kinderen van de groep) vooropgesteld. De manager vervult hierin een bemiddelende en beslissende rol.

Vaardigheden van onze medewerkers

Deskundigheidsbevordering en gebruik van competenties en talenten

Als pedagogisch medewerker begeleid je de kinderen in hun welzijn en de ontwikkeling – afgestemd op hun karakter en ontwikkelingsfase – en geef je in de opvang invulling aan de drie kernwaarden: geborgenheid, eigenheid en zelfontplooiing. Met een divers en relevant leer- en coachingsaanbod willen we je stimuleren jezelf voortdurend te blijven ontwikkelen.

63 Beleid en protocollen

Bij Kinderwoud hebben we beleidstukken en protocollen waarin we ons bewust zijn van risico's voor gezondheid en veiligheid en beschrijven hoe we daarnaar werken. Het is belangrijk dat je als deskundige en vakbekwame pedagogisch medewerker op de hoogte bent van het beleid en de geldende protocollen.

Een voorbeeld hiervan is het Social Mediabeleid en het protocol Veilig slapen. Daarnaast zijn de risico's voor de veiligheid nader uitgewerkt in de Veiligheidsregels KDV, POV en BSO Kinderwoud, het Vervoersbeleid, het Voedingsbeleid en het Calamiteitenplan.

De risico's voor de gezondheid van kinderen uitgewerkt in het Hygiënebeleid, het protocol Binnen- en Buitenmilieu, het beleid Ziekte en Medische zorg kinderen en het Voedingsbeleid.

Verder heeft elke locatie een Veiligheids- en gezondheidsbeleid opgesteld. Hierin wordt opgenomen welke zaken op locatieniveau afwijken van de regels op organisatieniveau en hoe de veiligheid en hygiëne op locatieniveau wordt geborgd. Specifieke regels op locatieniveau staan beschreven in het locatiewerkplan.

64 Trainingen

Kinderopvang is een vak! Kwalitatief goede opvang valt of staat met goede medewerkers en ontwikkelingsgericht werken met kinderen vraagt veel kennis en vaardigheden van jou als pedagogisch medewerker. We willen daarom een toegankelijk, divers en relevant leeraanbod aanbieden, waarmee we jou stimuleren om je voortdurend te blijven ontwikkelen en je talenten in te zetten.

Elk jaar bekijken we welke scholingsbehoefte er is vanuit de wettelijke eisen en vanuit de organisatie zelf. In het opleidingsjaarplan bepalen we de focus voor het komende jaar en beschrijven we de leer- en ontwikkelactiviteiten die hieraan bijdragen. Je kunt het volledige opleidingsaanbod vinden in het Leer Management Systeem (LMS). Je schrijft je hier eenvoudig in voor de trainingen die je wilt volgen. Aan het eind van jaar evalueren we het opleidingsplan en de conclusies daarvan nemen we mee naar het plan voor het volgende jaar.

65 Management, pedagogisch coaches en beleidsmedewerkers

Binnen Kinderwoud werken we met teams die worden aangestuurd door een manager. Samen zorgen zij voor de professionele ondersteuning van de locaties en pedagogisch medewerkers. Ook spreken ze af waar de focus op wordt gelegd en welke pedagogisch medewerkers in een bepaalde periode meer of minder ondersteuning aangeboden krijgen.

Om de kwaliteit van ons pedagogisch beleid en daarmee van ons pedagogisch handelen hoog te houden, zetten de pedagogisch beleidsmedewerkers zich samen met de kwaliteitsfunctionaris voortdurend in voor het ontwikkelen en actualiseren van dat beleid. Daarnaast hebben ze een taak bij het implementeren en borgen van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere pedagogisch medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie, hetzelfde beleid en dezelfde werkwijze. Hierin werken de beleidsmedewerkers nauw samen met de managers en de pedagogisch coaches.

66 Coaching

Binnen het team word je als pedagogisch medewerkers gecoacht door de pedagogisch coach. Doel is om samen met jou te kijken waar je staat en je een stap verder te brengen in je professionele pedagogisch handelen. Binnen het team wordt afgesproken wie wanneer wordt gecoacht en waarop. Dat gebeurt op basis van een vraag vanuit jou als pedagogisch medewerker of op basis van beleid of wettelijke eisen.

Op de locaties waar we met vroeg- en voorschoolse educatie werken (VVE), zetten we extra coaching in om de kwaliteit van de uitvoering VVE te monitoren, te borgen en waar nodig te verbeteren. Dit wordt vastgelegd in een coachplan.

Door het aanbieden van coaching versterken we jouw bewust bekwaame pedagogisch handelen en ervaren de kinderen én de ouders een positief pedagogisch klimaat.

67 Gebruik van competenties en talenten

Net als kinderen heb je ook als pedagogisch medewerker je eigen specifieke talenten en competenties, die we graag benutten en inzetten voor de hele organisatie. Maak je in je vrije tijd bijvoorbeeld sieraden of geef je dansles? Laat het weten, wie weet kunnen we je talenten inzetten voor bijvoorbeeld leuke workshops op de buitenschoolse opvang – leuk voor de kinderen, leuk voor jou!

